

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes óvra . . . . . 10 11 — kr.
Feltérre . . . . . 5 " — "
Negyedóra . . . . . 2 " 50 "
Egy óra . . . . . 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Nagyobb terjedelmű s többzetű hirdetéseknek a szerinti jutányos áron, vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Közös kormány, magyar érdek.

Debreczen, május 17.

II. A külügyminiszter csütörtöki expozéját, melyet a vendégjog követelményeinek megfelelőleg ezuttal az osztrák delegációban mondott el először, hallgatói, t. i. az osztrákok — németek és szlávok egyaránt — általános hozsánával és bizalomnyilvánítással fogadták. Volt is rá okuk elég.

Azt mondta a külügyminiszter, hogy a cél, melyet a jövő század nemzetközi politikájául a múlt évi delegációban kitűzött, t. i. harcz a világkereskedelemtérén elnyerendő pozícióért, a monarchiától nagy áldozatokat követel, mert ha mi már csak tengerpartunk csekélyisége miatt sem tűzhetünk magunk elé politikai célul gyarmatosítási eszméket, mégis legalább piacot termékeinknek okvetlenül kell teremtenünk s a piacunk megteremtésére és megtartására hatalmunknak, t. i. hajóhadunknak is lenni kell. Ez már világos beszéd, szinte bámulunk, hogy Goluchovszky valaha diplomata volt, illetve kezdjük érteni, miért fejlődött ki épen az ő bukaresti követsége alatt annyira a román irredentizmus, hogy még az erdélyi iskolák pénzrel való segítését sem állította programjába, sőt talán mindjárt akkor, de azóta mindenesetre fogantatba is venni. Ez a

bőbeszédű és elegáns szónoki figurákkal operáló lengyel gentleman csakugyan nem tudja azt a tételt, hogy a diplomatának a szó gondolatainak eltkolására való.

Bizonyára nincs Magyarországon ember, aki el tudná azt képzelni, hogy melyik terméke a magyar földnek, kéznek és éssnek az, amelynek külföldön való elhelyezkedésére hajóhad által kifejezhető és kifejezendő hatalmi tekintély prezentálása kell, mint pl. jelenleg azt Németország Kína partjain cselekszi. A magyar föld terméke: a buza és a tengeri. ha kevés, mint pl. tavaly volt és — sajna — valószínűleg az idén lesz, — ezernyi vitorlarudnak erdejétől sűrű hajóhad támogatása mellett sem kerül túl a tengeren, — abból az egyszerű okból, mert megesszük magunk és még így is drágán fizetjük meg; ha ha pedig t-rem, megnyitja annak kikötőit és vámsorompóit Kanadától Patagoniáig, Skandináviától a Fokföldig és Szibériától Tasmániáig minden ország és minden város, ahol nem termelt, — legyen annak oka akár elemi csapás, akár a termőföld hiánya, hajóhad asszisztálása nélkül is, mert a nélkül meg nem élhet e földön senki emberfia s bizony az éhhaláltól való megmenekülésre még a balmazújvárosi magyar munkást sem kell ágyugolyóval

kergetni (pedig arról még a képviselője is azt állította szombaton!), a mely részén a világnak pedig termelt, mint pl. Amerika, Oroszország és Uj-Holland, oda szintén hiába küld a külügyi kormány a kereskedelmi hajók mellé fregattokat és korvetteket, nem lesz azoknak soha semmi dolgok, hacsak majd az illtő országoknak kivitelre szállító gabonahajóit hozzá nem kezdenek bombázni! Ilyen bolond tervet pedig talán még a Balplaton sem szőnek még az osztrák ipar cikkek kelendőségének felvirágoztatási máriájában sem.

Ahhoz ugyanis, hogy mi tőlünk tengeren tulra, hadihajók asszisztálása mellett kereskedelmi és iparcikkeket, feldolgozott terményeket szállítanak, még nagyon, de nagyon sok idő s még több intézkedés szükséges: első sorban önálló vámterület, mert bizony ma még annyit sem termelünk s az utóbbi nélkül még soká nem fogunk termelni, a mennyi magunknak elég volna.

Ez a hajóhad-szaporítás tehát egyedül az osztrák ipar érdekeinek felel meg s így — Apponyi szavaival élve — ide a minisztert senki nem követheti és remélhető, hogy Magyarország sem fogja követni.

Csak aztán legalább a delegáció többsége se követné!

A székes-fővárosból.

II.

(Az országos magyar képzőművészeti társulat tavaszi nemzetközi kiállítására.)

— A «Debreczen» eredeti tarczája. —

A harmadik teremben már szobor műveket is találunk. Így Holló Barnabástól, e nagy jövőjű fiatal szobrásztól, látható egy igen kedves női képmás. A vonzó arcot nem nevezhetjük rokonszeny nélkül. Hatalmas alkalomnak ígérkezik a Markup Béla diadalmas oroszlanja, egy nagy méretű gipsz-szobormű, mely érezbe öntve a vezekényi csatatéren állítatik fel. A vezekényi oroszlan ötször-hat-szor akkora, mint a debreczeni kőoroszlán; fogait diadalmasan csattogtatja, rettenetes karmaival a török zászlót szakgatja. A győzelemnek pompás allegóriája ez, míg a debreczeni oroszlan a veszített csatának bús jelképe.

Hangulatos kép Hoch Ferencz karlsruhei német festőnek »Nyári reggel a Neckar völgyében« cz. festménye, mely a Neckar poétikus völgyéből tüntet fel egy festői részletet. Van der Waay Miklós hollandi festő egy amsterdami árva képét állította ki. Nem affele el-kényeszeredett árva ez, mint a kártékony nő-egyletek árvaházainak növendékei, hanem szép fiatal leány, ki bizonyára nem lesz so-kaig árva, mert csakhamar akad neki párja, ha Hollandiában vannak jó izlésű gaval-berők!

Unde Frigyes müncheni festő Wolmuth Alajos udvari színész rajzolta meg, III-ik Richárd szerepében. A tragikum főnsége nyilvánul a színes arcán, megörökítve a festő esetje által Kettős művészet: a színművészet nagysága és a festő művészet nagysága nyilvánul e képen.

Igen érdekes kép a Paczka Ferenczé, a Berlinben élő magyar festőé. Címe: »A tánclegenda.« — A templomban tánczó fiatal leány, kinek — egy régi keresztény legenda szerint — az volt a szenvedélye, hogyha nem imádkozott, okvetlenül tánczolt. Történt egyszer, hogy egyedül vala a templomban és egy ellenállhatatlan vágy arra bírta, hogy a Szűz Mariának ösztöletére egy bajos tanczot lejt-son — imádságul; ekkor jelent meg neki az egek királynéjának küldötte, David, ki azon fogadalmat vevé, hogy ezentul él tében többé nem tánczol, jutalmul ígérve neki, hogy holta után az egek tanczosnője leend.

Hogy David, ki jó hírű muzsikos és aszszony-kedve ő király vala, miként váltotta be ígérteét, arról tudomással nem birunk, de azt tudjuk es fieskü alatt merjük állítani, hogy az a templomban tánczó kis leány, könnyed, mint a tavaszi fuvallat, a mai időben igen kapós ballet-tanczosnő lenne. Haha még piros es zrnában járna a csardás! Bolondulna utána három falu legénye:

A negyedik teremben c-upa szobrokat találunk. Van köztük három magyar történelmi tárgyú szobor is. Führer Rikhard Tomory Pál kalocsai érsek gypszszobrát állította ki. To-

mory Pál érsekét, kinek Zápolya iránt táplált féltékenysége okozta azt, hogy nemzetünk Mohácsnál oly végzetes vereséget szenvedett. A büszke és dicsvágyó érsek a remelt győzelem dicsőségét nem akarta megosztani senkivel, nem várta be Zápolya segéd-hadait, melyek már Szeged alatt csörgették a fegyvert, hanem csatába vezette a királyi sereget s óriási katasztrófa lett a dicsvagy vége! Jól mondja Kisfaludy:

— »Tomory! büszke vezér mért hagyta el érseki széket?
Nem halt volna hazánk disze, virága veled!
Harcztuze lángitá bizton viadalra kikelted,
S érted mennyi dicsők estenek áldozatul!«

Hasonló szomorú gondolatokat ébreszt lelkünkben Holló Barnabás szoborműve is, mely II-ik Lajos királyt ábrázolja, amin a mohácsi csata után lovastól a kiáradt Csele-patak hulamaiba dől.

— »Ott hol az esti sugár gőzfátyolt usztat az éren,
— Mintha takargatná: hogy ne tekintse szemünk —
Ott vergőde Lajos, rettentő sorsu királyunk,
Sülyedező lova érczchimzetü terhe alatt!«

Tomory elbizakodott könnyelmű-égének áldozatul esett az ifju király is. Aranyos panczéja fakóvá lett; összetiport testét hab földie s barna iszap.

A szobor, szomorú emlékeket keltő hatása mellett is igen sikerült alkotás; látszik az esésből, hogy az ifju királynak nem lesz menekülése, hanem rut halál várja a mocsár-

BELFÖLD.

A Magyar Országos Kvóta-bizottság

Szél Kálmán elnöke alatt ma ülést tartott, melyen a kormány részéről B a n f f y b. miniszterelnök és L u k á c s pénzügyminiszter volt jelen, Elnök előterjesztve az osztrák kvóta-bizottságból érkezett izenetet, mely a bizottság tagjainak már előzőleg megküldött, javaslatba hozta, annak elhatározását, hogy amíg az osztrák bizottság nem járult hozzá a magyar részről javaslatba hozott számítási alaphoz, sem új számítási alapot nem javasolt mégis miután határozott indítványt tett az iránt, hogy a két bizottság szóbeli tárgyalásba lépjen, járuljon hozzá a magyar bizottság ehhez az indítványhoz. — Az országos bizottság egyértelműleg hozzájárult elnökének előterjesztéséhez s F a l k Miksa indítványára azt is elhatározza, hogy rövid nuntium után, tudomására hozza az osztrák bizottságnak, hogy kész a szóbeli érintkezést felvenni. Meghatalmazta továbbá a bizottság elnökét, hogy az osztrák bizottság elnökével magát érintkezésbe tevé, határozzák meg a szóbeli tárgyalások idejét és helyét, annak kijelentésével, hogy a bizottság június 10-ike után bármely időpontban kész a szóbeli tárgyalások felvételére, s hogy tekintettel arra, miként legutóbb Budapesten voltak a szóbeli tárgyalások hajlandó ahhoz is hozzájárulni, hogy ezuttal Bécsben tartassék. Elhatározta végül a bizottság, hogy az esetre ha Bécs fog kijelöltetoi a szóbeli tárgyalások helyéül, azoknak megkezdése előtt Bécsben érdemleges ülést fog tartani. Ezzel az ülés véget ért.

A magyar delegáció. A magyar delegáció egyesült négyes bizottsága tárgyalás alá vette a bosnyak-hercegovinai kormány költségelirányzatát, mely alkalommal szóba kerültek azok a kérdések is, melyeket egyik túlbuzgó felhívatalos megzafolni próbált. — Kállay kénytelen volt beismerni, hogy igenis már több ízben hallotta, hogy a Boszniában mestersegesen fejlesztett ipar aggodalommal tölti el Ausztria-Magyarország közgazdasági körét, melyeket ő azonban megnyugtatón iparkodott.

A magyar delegáció külügyi bizottsága is tartott ülést, melyben az előadó jelentését tudomásul vették.

A magyar delegáció külügyi bizottságának jelentése a plenumhoz, melyet Falk Miksa szövegezett meg és melyet a bizottság tegnapi ülésében hitelesített, a következőket tartalmazza:

A jelentés kezdődik annak kiemelésével, hogy az ő felsége által a delegációkhoz inté-

zett királyi beszéd az összes hatalmakkal és szomszédos államokkal való jó viszonyunkat kiemelte, majd pedig utal azon kijelentésekre, melyeket a külügyminiszter a hármasszövetség és Olaszországgal való teljes egyetértésünkről tett.

A jelentés szerint az albizottság semmi nyugtalanítót sem talált abban, hogy a hármasszövetségről a királyi beszédben külön nem volt szó, de mégis nagy meglepéssel vette, hogy a külügyminiszter egyenesen és határozottan kijelentette, hogy a hármasszövetség teljes erejében főnál és abban sem meglazulás, sem hidegülés nem állott be.

Oroszországot illetően a jelentés ismétli a bizottság tavalyi kijelentését, melyekben az Oroszországgal való szorosabb viszonyaink alapelveit jelezte. Ezen alapelvek még ma is irányadók. Sémmben sem sértették meg. Apró kérdésekre nézve mindegyik állam fenntartotta a teljes szabadságát és így a — krétai kormányzóság kérdését is alárendelt kérdések közé számítják. Véleménykülönbség e kérdésben semmiféle befolyással nem lehet az államok egymásközi viszonyára nézve.

A spanyol-amerikai háborúra nézve a jelentés sajnálja a vérengzést s azon következményeket, melyeket a háború anyagi viszonyainkra nézve maga után von. Rokonszenvét fejezi ki a spanyol régenskirálynő iránt, de egyszersmind a leghatározottabban kívánja a szigorú semlegeség fenntartását.

A külügyminiszter ekspozéjának közgazdasági részére nézve, melyet a miniszter a flotta kiegészítésének kérdésével kapcsolatba hozott, a jelentés kiemeli, hogy a bizottság nem tartja hivatásához tartozónak, hogy a flotta szaporításának kérdésével foglalkozzék, de amennyiben az a tengerentúli kereskedelem olalmával hozatott kapcsolatba, kiemeli, hogy ilyen tengerentúli kereskedelem Magyarországnak nincs, a közel jövőben nem is lesz és hogy tőle ezen kereskedelem olalmazásának ezime alatt áldozatokat kívánni nem lehet.

A jelentés kiemeli, hogy a kereskedelmi politika meghatározása nem a közös kormány és delegáció, hanem a két kormány és a 2 parlament dolga. Hangsúlyozza továbbá, hogy éppen a kereskedelmi kérdések a monarchiában jelenleg teljesen rendezetlenek, sőt az sincs kizárva, hogy e kérdésben Magyarország önállóan fog intézkedni.

Mindezeknél fogva a külügyi albizottság jelentésében csakis szorosan a külügyi politikára szorítkozik és minthogy erre nézve teljesen egyetért a külügyminiszterrel, javaslatba hozza, hogy a külügyminiszternek működéséért elismerés fejeztessék ki.

konyitól, hanem saját becsületes munkájától várja boldogulását. Szép magyar alak, a magyar földművesnek hű típusa e kis méretű szobormű, melynek ára — bronzba öntve — 800 frt. Igen mérsékelt ár.

Strobl Alajos b. Koch neuster Frigyesné sírelméket állította ki. Díszére fog valni a kerepesi-uti temetőnek.

Tóth István Hazslinszky Frigyesnek, a nemrég elhunyt híres botanikusnak, gypsz mellszobrát állította ki. A mellszobor a budapesti botanikus kertben fog felállítani. Jó lelekkel mondhatjuk, hogy e mellszobor hű; hiszen jól ismertük Hazslinszky Frigyes Eperjesen, hol az ág. evang. kolégiumnak csaknem egy félszázadig tanára, büszkesége volt; sok botanikai ismereteket elsajátítottunk tőle s kegyelettel gondolunk vissza emlékére; tőle tanultuk meg az előszertetet a legszebb növény, a »Tabacum nicotianum» iránt is.

Az 5-dik teremben ismét festmények vannak. Jellegzetes mű Mihalik Dánielnek »Tiszai hidas», mely e kezdetleges vízi közlekedési eszközt s a tiszai tájat hű képben mutatja be. Benllyure y Gil José római festő, ki bizonyára a hidalgók hazájából származik, hosszu czifra neve legalább azt mutatja, olaj festményében a spanyolországi bikaviadallal ismertet meg bennünket. Sokszor megrótták már a spanyolokat e kegyetlen, véres sportért, melynek azonban most nagy hasznát

A konstantinápolyi kirándulás.

— 1898. május 20—31. —

A debreczeni delegátusok működő tagjai s hozzá csatlakozott pártoló tagok felkérésre, hogy az alábbi szakaszokban foglalkozni tudomásul venni, azokhoz mindenekben alkalmazkodni sziveskedjenek.

Elsőben is közöljük az utirányt, mely a következő:

1. Május hó 20-án pénteken este 10 ó. 27 p. indulás Debreczenből, érkezünk Páspók Ladanya 11 ó. 28 p., ott kiszállás, bevárjuk a Budapest felől jövő gyorsvonatot, amely 12 ó. 55 p. indul Nagyváradra, hova 2 ó. 11 p. érkezünk meg, onnan indul 2 ó. 18 p., érkezünk Kolozsvarra 5 ó. 55 p., onnan indul 6 ó. 11 p., érkezik Tövisre 8 ó. 22 p. reggel onnan indul 8 ó. 36 p., Brassóba érkezik 9 ó. 09 p. délután; bevonulás Brassóba a szállodába, hol a délebedi elköltése után kipihenjük fáradalmainkat, tovább utazunk bajnani 9 ó. 55 p., Predealba érkezünk 5 ó. 10 p. Itt vámvizsgálat alá esünk.

Predealból indulunk 7 órákor reggel érkezünk Bukarestbe déli 12 órákor, hol megébedünk.

Délután a 3 ó. 40 p. induló gyorsvonattal folytatjuk utunkat tovább Constanza tengeri kikötő felé, hova este 9 ó. 20 p. érkezünk meg s ha lehetséges az érkezés után nyomban felszállunk a hajó fedélzetére s ott költünk el az estebedet.

Az éjjel 12 ó. 30 p. induló hajóval utazunk a Fekete-tengeren le Konstantinápolyba, hova 23-án délután 1 ó. 36 p. érkezünk meg.

Konstantinápolyban ünnepélyes fogadtásban részesülünk a szultán ő felsége hivatalos kirándeltsága, az ottani magyar és olasz kolónia képviselője által, mely után szálló alá vonulunk be szállodánkba.

A konstantinápolyi 5 és fél napi tartózkodás részletes programja ott fog részünkre kiosztatni.

Május hó 23-án délután, továbbá 24., 25., 26., 27. és 28-án leszünk Konstantinápolyban. Minden egyes napra felvett s külön részletezett program pedig szigorúan megtartandó az összes kiránduló által; kisebb csoportokban ide-oda való széthúzás meg nem engedhető, de nem is ajánlatos.

Az egész társaság az elnökség felhívására egyidőben indul el az ottani rendezőség által kijelölendő pontokra.

Konstantinápolyban tartózkodni kell a hármasszövetségtől; komoly és higgadt magatartással kell megszívlelnünk az ottani külfö-

vehetik, mert ha a spanyolok olyan ügyes spekulálást fől az amerikaiusokat is, mint a bakkát a czirkusz porondján: akkor szárazon és vizen ők lesznek győztesek!

Az 5-dik teremnek díszet képezi Stykának hat vázlata a Bem-Petőfi körképhez. E körkép, e lap hasábjain, már előbb ismertettük. A vázlat az egész körképet mutatja, de magán a körképen több változtatás van még pedig a körkép előnyére. A vázlat egyáltalánosan eladó 7000 frtért. Külön vázlaton van megfestve a Bem-Petőfi körkép kormánybiztosa és Bem apó a huszár trombitással. E képebb olajfestésű vázlatok ára 1500—1500 frt. Sohase irigyeltük a gazdag embereket, most azonban őszintén sajnáljuk, hogy társaságunk negatív tartalma miatt e vázlatokat meg nem szerezhettük! Csakély 10-000 frtért, amennyi a mágnesok a nemzeti kasznóban egy esztendőre elkarlyaznak, milyen műkineset lehetne vásárolni!

Stykának a jeruzsálemi templomban levő z-ídaja szintén nagyon figyelemre méltó festmény s gratulálhatunk a lenyeleknek kik között egymás után támadtak a jelessebbnél jelessebb festők, noha hazájuk fől van darabolva. A lenyelek azonban el a köztudatban, el az irodalomban, el a képzőművészetben s az a nemzet, mely ilyen kiváló tehetségeket nevel, még nem veszett el!

(K. B.)

ban. Megéri azt a 2000 frtot, melyre alkotója értékelte

A harmadik történelmi tárgyú szobormű már nem ily lehangoló hatású. Címe: »Emese alma». Gypsből formatta Tóth István.

Emese almát festők már megrajzolták, költők megénekelték, de szoborban ábrázolva még nem láttuk, csak most. Pedig igen halas tárgy ez.

— Halk esend őli a Donparti mezőt.

Lágy fű feje alja Emesnek . . .

A szép fejedelmi leány álmodik. Álmában keblere száll a turul-madár. Széles folyamot lát, ternekeny öleből eredve. Majd szíve alatt magzatot érez. A bölcs tántosok megjövendölik, hogy Emese alma teljesülni fog. A széles folyam, a magyar nemzet elaraszítja nyugatot s új hazába vezeti őt Emese fia: Ámos.

Szeretjük a szobrászokat, midőn nemes ambícióval ilyen tárgyakba fognak. Még a kivitel esetleges gyöngeségeit is megbocsájítjuk a gondatérli. Mert a szobor-műben is eszmét keresünk s a hol eszme nincs, ott a legtökéletesebb forma is hiába való alkotás!

Kiss György bronzozott gypsz szoborműve, »Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma» cím alatt, igen aktuális. Imádkozó, öreg földművest ábrázol, ki nem Vár-

leges szokásokat s alkalmazkodnunk kell azokhoz mindenkben.

A pénteki napon, 27-én a török vasárnapon megy végbe a szultánnak mecselbe vonulása; figyelmeztetve vagyunk, hogy az eljenzésektől tartozkodjunk, ezen napon részülünk abban a kitüntetésben, hogy a szultán palotájában, megvendégel benőnk.

Ezen alkalommal a példás rendre, minden egyes mozdulatra, tarsalgásaink tárgyára és menetére különös figyelem fordítandó.

Általában igyekezzünk mindenben a kellő merséket megtartani.

A Konstantinápolyban «szükségesnek mutatkozó hivatalos tisztelgésekben az elnök által megjelölt egyének fognak részt venni, miből önként következnek, hogy külön tisztelgések megegyezve nem lesznek.

Általában tartózkodni kell a török fővárosban az ott szokatlan dikciózásoktól, az egyéni «elő» mind-n egyes esetben, ha a szükség úgy kívánja, beszéd tartására felkér valakit a tartság kebeléből.

Több aprólékos, de ott igen kényesnek tetsző dolgokról szöbelileg informáljuk az utasokat.

Szombaton 28-án véget ér Konstantinápolyi tartózkodásunk és az este 8 ó. 15 p. induló gyorsvonattal haza felé térünk.

Vasárnap 29-án reggeli 6 óra 30 p. érkezünk Mustafabasára, 7 óra 24 p. Hennaúluba, mindkét helyen vámvizsgálat alá esünk.

Szófiába d. u. 5 ó. 08 p. érkezünk s fél órai várakozás után folytatjuk utunkat tovább. Pírotot 8 ó. 05 p. erjük el este, hol újabb vámvizsgálat alá esünk.

Belgrádba 30-án hétfőn reggel 4 ó. 49 p. érkezünk, a vasúti állomástól közvetlen megyünk a dunai hajóállomáshoz, honnan 5 ó. reggel gőzhajón indulunk a festői Al-Dunán végig Orsovára, hová 3 ó. 15 p. érkezünk meg, a délután folyamán megtekintjük a vas-kaput és a csatornát, esetleg utközben Adakaleh szigetét, Orsova mellett a Korona-kápolnát.

Kedélyes estebéd után éjjeli 2 ó. 58 p. induló gyorsvonattal folytatjuk haza fele utunkat Temesvarra érkezünk 7. ó. 42 p., honnan már 7 ó. 50 p. megyünk tovább Szegeden át, és 12 ó. 06 p. érkezünk Czeglédre, hol 2 órai várakozás alatt kényelmesen meg-ebedelünk!

Délután 2 ó 35 p. érkezünk Sz. s honnan a 4 óra 23 p. induló gyorsvonattal utunk utolsó része! tesszük meg s hazaérkezünk Debreczen be szeretteink körébe este 6 ó. 50 p.

II. Az egész ut alatt köteles minden résztvevő az egyéni jelvényeket: piros pántlikás kalapot és piros mellszalagot viselni a működő tagok az egyéni lantot és szolgálati érmet is viselik.

Köteles mindenki fekete szalonn rubát fehér keztyűt és nyakkendő-t hozni magával s a megállapított időben és helyen azt magára ültetni.

III. A részünkre küldendő levelek s egyéb értesítésekre nézve következőleg intézkedünk: 25-ével bezárólag összes leveleinket Konstantinápolyba kell címezettünk következőleg:

Engel Gyula ur leveleivel, Stambul.

T . . . N. N. urnak

a Debreczeni Dalegylet tagjának

Konstantinápoly.

25-én tul leveleinket Belgrádba kell címezettünk köve kezöleg:

Takács E. József ur leveleivel.

T . . . N. N. urnak

a Debreczeni Dalegylet tagjának

Belgrád.

Legzél-szerűbb, ha mindenki kész cou-verteteket hagy itheron.

Ezekbe foglaljuk össze a tudnivalókat s kérjük az összes résztvevőket, hogy a felsorolt pontokban foglaltakhoz alkalmazkodni sziveskedjenek.

Krasznay Ferencz,

d. e. titkár

Márk Endre,

d. e. elnök.

A háboru.

Havannánál megverték az amerikaiakat. Ezt ma már nem tagadhatják Washingtonban sem, a honnan pedig eleinte hamis hírekkel tévesztették meg a lakosságot. Sok yankee foglyul is eshetett, mert ezeknek kiváltása érdekében most már parlamentérek is alkudoznak.

A balsikert, a mely a gyors győzelemre indult amerikaiaknak Kuba szigete mellett jutott, a Filipi szigetekenél azzal igyekeznek ellen-súlyozni, hogy a kábeleket pusztítják, a melyek a spanyol hírszolgáltatást közvetítik, de annál buzgóbban használják föl saját zél-jaikra.

A politikai válság, helyesebben miniszterválság mind nagyobb mérvet ölt Madridban. A különféle pártok ígérk ugyan, hogy az új kabinetet, bármint alakuljon is meg, jámogatni fogják, a vezető férfiak azonban, a kik iránt az ország bizalma nyilvánulna, a kabinetbe való belépésre nem mutatnak hajlandóságot. A míg a válság tar, a cortex és szenátus felfüggesztette működését:

Ma érkezett távirataink a következőket jelentik.

Madrid május 16. Havannai jelentések szerint ott általános az a vélemény, hogy a »Triton« amerikai hajó a foglyok kicserélését csak ürügyül használja arra, hogy bejuthasson Havanna kikötőjébe és meggyőződhessék vajjon ott van-e a spanyol hajóhad. Hogy New-Yorkban és Washingtonban tartottak ettől az amerikai hajók, midőn tegnapelőtt a »Venadito« és az »España« spanyol cirkálóhajók üldözőbe vették, postagalambokat bocsátottak Cap de Huancoba azzal a jelentéssel, hogy a spanyol hajóhad eltavozik Havanna kikötőjéből. A »Triton« a melyet azért küldtek ki, hogy e hír helyességéről meggyőződjék, célját nem érte el, mert az amerikaiakat, a kik Blanco tábornokkal mint hadi követek tárgyaltak, egy spanyol ágyunaszádban oly módon helyezték el őket, hogy semmit sem láthattak.

Cardenasaban egy kishadibárkán gondatlan kezeles következtében egy torpedó felrobbant, minek a bárka és 17 emberből álló egész legénysege aldozatul esett.

New-York maj. 16. A kormány elrendelte, hogy a barcelonai tengerészeti hatóságok ne engedjék meg a nagy kereskedelmi hajóknak a távozást. Ez az intézkedés abból a szándékból ered, hogy a nevezett hajókat segéd cirkáló hajók gyanánt fogják felszerelni.

Néhány lap azt hiszi, hogy a Sagasta és Ganaro között gazdasági kérdések ügyében folyt mai értekezlet megegyezésre fog vezetni, úgy, hogy az új kabinet meg ma meg lesz alakítható. Más lapok ismét azt mondják, hogy Sagasta a nehézségek miatt, amelyek elég erőlyes és tekintélyes kabinet alakítása elé gördülnek, kénytelen lesz a kabinet atalakitásának feladatát visszautasítani, — ez utóbbi feltevés azonban valószínűtlen.

Bukarest, maj. 17. A hivatalos lap közli Romanianak a spanyol-amerikai háboruban való semlegeségi nyilatkozatát.

New-York, maj. 17. Merrit tábornok tábornok tegnap be zélgetés közben kijelentette, hogy a Filippi-szigetekre szánt 15,000 főnyi haderőben csak 1000 rendes katona van és minthogy az önkéntesek kiképzésére nincs idő, még 4000 rendes katonát ker. Ó az expedíció parancsnokságát csak arra az esetre vállalta el, ha megendő haderő felett rendelkezhetik. A kormány megígérte, hogy több rendes katonát küld. Az ilyen expedícióknál — úgy véli Madrid — minden a legelőször akezióba lépő haderőtől függ.

New-York, maj. 17. A »Tribune« jelenti Washingtonból, hogy Simpson tegnap értesítette a tengerészeti kormányt, — hogy elhatározta, hogy del felő indul és ott a hajókat olyképpen állítja föl, hogy a S. Diego és Cienfuegohoz vezető utak meg legyenek védve, a havannai helyőrség számára szükségleti cikkek bevite megakadályozt ssék s egyuttal a gyenge déli ostromzárt teljesítő hajóraj megerősíttessék.

Színház.

A debreczeni színészet jubileuma.

A debreczeni színészet 100 éves fennállásának megünneplése tárgyában a rendezésre vállalkozó Csokonai-Kör választmánya tegnapi ülésén újabb intézkedéseket tett a kör városi tanács és a színházi bizottság kebeléből alakított vegyes küldöttség javaslatai alapján.

Ez ülésen jelen voltak:

Széli Farkas, Komlóssy Arthur, dr Medve Kálmán, Zádor Lajos, dr. Szántó Sámuel, Konez Ákos, Szabó József dr. Kardos Albert, dr. Benedek János és Zoltai Lajos.

A már említett vegyes bizottság jegyzőkönyve felolvasatván, elfogadta a választmány a jubileum idejéről javasolt f. é. október 23-át A diszgyűlés sorrendjét pedig akként állapította meg, hogy az elnöki megnyitó beszéd után Géresi Kálmán olvassa fel az általa megírandó debreczeni színészet történetének kivonatát, mely után a vármegyeház falába illesztendő emléktáblát behelyezik. Alkalmi óda írására E. Kovacs Gyulát, az enekszámok előadására pedig a debreczeni szintársulat énekkarát kéri fel. Az emléktáblát Tóth András helybeli tehetséges szobrásznál rendeli meg a kör s ezzel, vzlamint a tabla szövegének megálapításával Szél Farkast, Géresi Kálmánt Dobiecki Sándort K. Tóth Kálmánt és Kardos Albertet bizza meg.

A színészet története megírásáért Géresi Kálmánnak nyomtatott ivenkint ugyanolyan tiszteletdíjat biztosít a választmány, amilyent a Történelmi Társulat szokott fizetni.

Az ünnepélyre meghívotnak a vidéki irodalmi társulatok: így a váradi Szigligeti társaság, a szalmári Kölesei-kör és a nyiregyházi Besenyei kör, továbbá a nemzeti és népszínházak, a kolozsvári, a nagyváradi színházak és az országos színészegyesület.

Az ünnepi bankettet szintén a Csokonai Kör rendezi.

A választmányi ülésnek volt még két más kisebb tárgya is. Elhatározták, hogy a Fazekas ünnepély lefolyását s az ott elhangzott beszédekét, ünnepi költeményt a város és a kör levéltárába helyezik el megőrzés végett. A Csokonai kertben két új padot állítanak be s az Emlékkert összes padjait kijavítják.

Táviratok.

Elfogott tolvajbánda.

Budapest máj. 18. A Debr. ered. távt A szegedi rendőrség ma nagy tolvajbándát leplezett le, mely evék óta üzte hizott sertéseknek a hízaló telepről való elhajtasát. Legutóbb is 12 darabot loptak el Lipp Antal te lepéről. A 30 tagu bünszövetkezetnek feje Tombacz Istvan tanyai kapitány és testvérei továbbá Metz puskaműves, Gombosi Ferencz orgazdak Dégi József, Siha József, Vas József és Unyi Pál szegedi sertésvágók. Sok jómódu tanyai gazda is bünrészesnek bizonyult. A loptott sertésekről a paszuszokat Tombacz tanyai kapitány hivatalos igazolására állították ki. A főczinkosok le vannak tartóztatva. Az okozott kár több ezer forint.

Várkonyi István.

Budapest máj. 18. A »Debr.« er. táv. A magyarországi függetlenségi szocialista párt vezérét, akit Bécsben letartóztattak, ma kísérték át a bécsi Landesgericht fogházába. A járásbírósnál leült 2 napi fogság rendkívül megviselte, mindig csak a től tart, hogy ki fogják adni a magyar bíróságoknak. Ma felkereste neje, ki azután Kronawetter dr.-hoz rechrathi képviselőhöz ment és megkérte, hogy ferje ügyében járjon el. Kronawetter meg is ígérte, hogy szabad labra helyezése érdekében megteszi a kellő lépéseket. A bécsi szocialisták vezére, dr. Adler beszélni akart Várkonyival, de ezt nem engedték meg. — A Landesgericht holnap fog dönteni Várkonyi ügyében.

Kihallgatások a királynál.

Budapest, máj. 18. A Debr. ered. táv. Ö F e l s e g e itt tartózkodása alatt még május hó 23-án és 26-án fog legfelsőbb kihallgatást adni. Előjegyzések a cabineti irodában (budai várak) eszközöltnék d. e. 9 óratól d. u. 2 óráig.

Zavargás.

Arad, máj. 17. A Debr. ered. táv. Az arad-hegyaljai szőlőbirtokosok Ménesen gyűlést akartak tartani, de a felbujtott köznép ebben megakadályozta őket. A lázadást az oláh hegybíró rendezte. A gyűlést vasárnap esendőfedezet mellett fogják megtartani.

A debreczeni diákok életéből.

Ha a régibb magyar diákság életére gondolunk, úgy tűnik fel az előttünk, mint egy kiellen pusztá, meyen egy-egy ismeretlen madár repül keresztül. Ugyanis a régi magyar diákság belső életéből keveset tudunk. Sem a történelem, sem az irodalom, sem a sajtó nem méltatta azt eddig olyan figyelembe, a melyet a gazdag tárgy megérdemelt volna. Inkább csak képzeletbeli diákalakok maradtak fenn.

Mint például a garabonciás diák legenda alakja. Aránylag legtöbb adatot a debreczeni kollegium több száz éves könyvtára őriz a r é g i b b d i á k é l e t é b ől. Most egy 230 év előtt történt esemény elevenítünk föl. A tiszteletregény és szindarabcsináló urak talán felhasználhatnák a témát, mert csupa mozgalom, pezsgő élet és csupa drámai elem van benne. Imhol a régi, igazi diáktörténet.

1648-ban a debreczeni tanuló ifjuság — vagy amint akkoriban neveztették, a k i s t u d ó s t a n o d a növendékei — megültek a S z o k o l y a i István igazgatótanár ellen pertroskodást kezdenek forralni, olyan tartozást tulajdonítván neki, amivel — állítólag — nem volt adós s így nem is akarta megfizetni. Szokolyai értesült — amint ő mondta — az „armánykodás feől”, és panaszt tett a városi tanács előtt, segínyt kérvén a baj orvoslására. A tanács meg is kísérelte a közbejárt által a dolgot eligazítani s éppen keddi nap lévén, vásári alkalomra több lelkes bejött a vidékről, mikor a város főbírája Kerekes Mihály tanácsgyűlést hívott össze, hová a környékbeli helységekből begyülekezett papok és tanítók is hivatalosak voltak, hogy egyenlő akarattal vessenek véget a pertroskodásnak, úgy hogy a zendülés indíót és vezetőit, kik a nagy diákok közzül valók voltak, kipuhatolják, kérdőre (examenre) vonhassák és az iskolából kitiltsák.

De csakhamar megtudta a tanács a szándékát az ifjuság s a coetus azonnali az igazgató részére állt és a főbb bűnösöket a tanács hívására nem bocsátották ki körükből. Ha a hegy nem jött Mohamedhez, Mohamed megy a hegyhez — gondolta a tanács. Felmennek azért a tanácsteremből a téns karok és rendek az iskolába, magukkal vive egy csapat felfegyverzett polgárságot, azon szándékkal, hogyha szép szerivel nem engedelmessékedik a coetus, fegyveres erővel török meg makacsságát.

Az ifjuság látván ezt, elhatározza, hogy teljes erőből ellenszegül e durva támadásnak s bezáratják az iskola kapuit a hatalmukodók előtt és belől, fegyveres kézzel, mindenre készen állanak. A kívül békétlenkedők közül egy tanácsnok bekialt az ifjuságnak, hogy bocsássák be őket s a lazongókat szolgáltassák kezeikhez, de belülről semmi válasz nem érkezik. Hiába igéri a tanács az ifjuság irányában továbbra jóakarátát, mezes-mázos beszédek nem hatnak a diákság felháborított indulatjára. Es még dorgáló intelmeikkel sem boldogulnak. Így, mivel egyik fél sem engedett, nem lehetett az ügy jökimenetelét várni. Az ifjuság szorosán ragaszkodott az iskola szabadságához és azt mondta, hogy ezen dolog elintézésé nem a tanácsot és az általa összegyűjtött csöcc-eléknépet illeti, hanem a felettök egyedül rendelkező praedikatori generalis gyűlést.

Ezen helyes okok sem voltak képesek eltávolítani a tudományok szent oltárától a jogtalanul támadókat.

Ezek sem akarván bosszulatlanul hagyni e rajtok elkövetett gyalázatát, felszaladnak az iskolába, birt adnak az ifjuságnak és szavokra fgyveres kézzel rohannak az őrárat ellen. Ezenkívül a város népet, bárhol találkoztak is vele, kik talán az egész dologból mit sem tudnak, nagyzó természetöknél fogva üldözik, ütök, verik; némely polgár házára rárontanak, mint valami haramiák. Sok garázdaság vittek végbe. Több embert meg is öltek.

Rémítő zaj támadt ebből. A lakosság, minthogy ekkortáiban idegen nép uralmától rettegett, az ellenség betörését gyaniotta; mennyivel dühösebbek lettek, midőn látták, hogy majdnem saját fiaik háborognak ellenök.

Bőszülten tör azért a sokkal nagyobb számú polgárság a diákokra, némelyiket keményen megsebesítenek, az egészet pedig visszaverik az iskolába.

Igy lecsendesült a zaj.

Azokat a diákokat, akik a verekezésben résztvettek végképp kitiltották, hanem a két jurátusfele, mielőtt az ügy iskolai székon tárgyalás alá került volna, félelmében megugrott Debreczenből, bucsút mondván a kapufélfának!

Az ifjuság mint az avrli írásokból kitudható, voltaképp nemcsak a S z o k o l y a i hanem az 5-szes téns tanár urak vaskalaposága ellen harcolt. Ez a harc, sokkal szeledebb formában ugyan, de harmadfélszázad óta sokszor megújult és ép úgy nem lehetett legyőzni a vaskalaposágot (egészen a legujab időkig, amikor az magától elmúlt), amint hogy a tanári kar is vagy kétszáz éig oly hiába küzdött az ifjuság rendkívüli szilajsága ellen, amelyet ma mar a műveltség magától megfékez.

A közepiskolák tantervrevíziója.

A közoktatásügyi miniszter még harmad éve megbizta a közoktatási tanácsot, hogy a közepiskolák számára új tantervet készítsen. A munkálat derek és okos, mert a nemzeti irány az egy-egyes közepiskola felé való fejlődés alapjára állt; mert továbbá a görögnyelv fakultatív tanítását úgy szeretné megformálni, hogy legyenek gimnáziumok göröggel és legyenek gimnáziumok görög nélkül s görög helyett mással; derek és okos végül, mert a tanítványagát lehetőleg kevesbiti. A jövő nemzedéke nem panaszkodhatik majd annyira a tulterhelésről.

Az új tanterv egyébiránt az egyes tanítási tárgyakban a következő változtatásokat proponálja:

Magyar nyelv és irodalom. Főczél a nyelvtanban a nyelv gazdagságát megvilágítani, az irodalomban is nem az elmeleteknek és a történeti részeknek, hanem magának az irodalomnak bemutatása és ismertetése. Változás, hogy az irodalomtörténet a VII és VIII, osztályra fel-szta fogják tanítani.

Latinnyelv. Főczél az irodalmi olvastatás és annak tartalmilag minél gyümölcsözőbbé tetele. A magyarból latinra való fordítás a tanítás végső céljából elhagyaták. A klasszikusok közül a III. és IV. osztályba ismét beviszik Cornelius Nepost, a felsőbb osztályokon továbbá könnyitenek 1—2 klasszikus beszűntetésével.

Görögnyelv. Változás az irodalmi szempont nagyobb hangsúlyozása.

Németnyelv. A tanterv meghosszabbítja a a voltaképeni nyelvtanulási idejét. A felsőbb osztályokban továbbá lehetőleg német nyelvű előadást is kíván. A reáliskolákra nézve még inkább hangsúlyozva van a praktikus cél.

Franczianyelv. (A reáliskolákban.) A tanítás irányja a németnyelvről mondottakkal analog, kívánatlik a modern irodalommal való behatóbb foglalkozás is.

Történet. Fő a nemzeti szempont. A VIII. osztály anyaga, a magyar történet, a VII. és VIII. osztályra oszlik és már előbb ugyanazt osztályban világtörténelem, — főtékinetvel a magyar nemzetre.

Földrajz. A fősúly a politikai földrajzra van. (IV., VII., VIII-ik osztály.) A természetrajzi részt inkább a természetrajz ismertetés (Növények, állatok elterjedése, geologia stb.) tanítják.

Természetrajz. A gimnáziumban anyag-redukálás, sorrendváltás, nagyobb súly a kémiaira. A reáliskolában nincs nevezetesebb változás.

Természettan. Anyag-redukálás. A matematikai levezetések a minimumra szorítottatnak. Matematika. Főczél a számolásbeli ügyesség. A tudományos anyagot majdnem minden osztályban redukálják.

Rajzoló és ábrázoló geometria szabadezési rajz. Változás a gyakorlati, szemléltetési irány felé. Az ábrázoló geometriában (reáliskolák) jelentékeny redukció.

Testgyakorlat. Tilos a training, győngyszervezetűk kimérendők. Még jobb volna, ha a szorgyakorlatokat csak az elég erősekkel végeztethetnék, és csak ha önként jelentkeznek.

Görögpótlás. Ahol nincs görög tanítás, az olyan gimnáziumokban legyen alternative, de nem bifurkálva; vagy: latin és franczia (esetleg angol, olasz), vagy: latin és terjedelmesebb természettudományi oktatás, [rajz].

NAPI HIREK.

Lapunk legközelebbi száma az ünnep miatt pénteken fog megjelenni.

* Isten tiszteleték. Holnap, áldozó eskütőlőkön a nagytemplomban Szilagy Imre s. lelkes; a kistemplomban Csutorás Albert, az uttemplomban Mitrovics Gyula és az ispotálytemplomban K. Tóth Kálmán mondják az ünnepi szónokiakat.

* A város közvilágítása házi kezelés alá vételének eshetőségéről már is tudomást vettek az erdekelt körök. A berlini Gas Journal hosszabb cikket közölt már a mult évben a debreczeni közvilágítási ügyről elismeréssel emutvén fel a város által kinyitott közvilágítási statisztikai adatok füzetét. Mar pedig egy nagy hírnévnek örvendő belső-nyaros, Manoschek Ferencz képviselője jelent meg városunkban és miután e tekintélyes zég több millió forint értékig van vállalati viszonyban a bécsi 30 millióba kerülő közvilágítási építkezésnél — amellet Magyarországon Győr, Sopron, Székesfehérvár és Kozsvárott is része van a gázepitmenyek keresztülvitelében. Sőt Pozsony városával, mely a hazikezelést már 6 év óta gyakorolja allandó összeköttetésben áll, — Debreczenben is részt óhajtanak venni, ha majd annak bején szükség lesz gyarszolgálatainak igénybevételére. A gyár képviselője Schuster M., ki jól beszél magyarul, látogatást tett a mérnöki hivatalban és Komlóssy Arthur Debreczen város főjegyzőjénél.

* Diszes esküvő. K a r d o s László debreczeni tekintélyes polgár kedves és művelt leányát Ilonkát ma délelőtt vezette oltár elé T o b y István kir. alügyész Z-lahrol-

* Kossuth rágalmozói ellen. — Makó város hazafis közönsége vasárnap délelőtt, impozáns népgyűlésben adott kifejezést a két Kossuth-gyalázó híra: Zimány és Zelenyák ellen. A népgyűlésen, a melyet a Kocsis-féle helyiségében tartottak meg, Fejérváry Imre elnökölt, beszéltek: Szakacs Mátys és Czavalinga János. A hatóság képviselőjében Cseresznyés János főkapitány volt jelen. A népgyűlés határozata erélyes hangon fejezi ki a makói polgárok megvetését a rágalmozók fölélt. Z-mandy-Zelenyák ügyével foglalkozott a napokban a szegedi 48-as honvédegyület választmánya is. Az aradi honvédegyületnek erre vonatkozó átiratát tárgyalták s azt egyhangulag, — egész terjedelmében magukévá tették.

* **Szocialista zavargások.** Nyiregyházaról írja tudósítónk, hogy Fried Ignác, — ibronyi birtokán a munkások zavarogtak. Máramarosból hozott munkásokat, akik azonban nem állhattak munkába, mert az ibronyiak megtámadták és fenyegetőzve elkergették őket. Feilitzsch főispán csendő roket küldött ki Ibronyba.

* **A kisürügi csoda.** Nagy elvéve, talán minden 2-dik szökőesztendőben, akkor is sátoros ünnepen esik Kis ürügdön olyan izgalmas szenzáció, mint a melyen most vasárnap zavarta meg a nyugodalmat kedélyeket. Napsugáros, fényes délelőtt történt: fele falu ott sütkérezett a templom előtt a ragyogó verőfényben. Ugy délharangszó táján valamelyik atyafi nagy ijedelmesen összecsapja a kezét, kivál a csoportból, főszalad a templom garádjára s két tenyerét szemé elé tartva, néz merőn, sápadtan a keleti égre. Persze egyszerűen valamennyien kutatva merednek föl a rejtelmes kékségbe, hol egy élesen domborodó, nagy, íromba gömbölyűség uszkalt a szelid báránylegerek között. Igen magasan libgett, le-lecsapott sebesen, aztán meg fellibbent, nagy kétségbeesése, még nagyobb ijedségére az istenfélő kisürügieknek.

— Mondtam, ugy e mondtam — szólalt meg kenetesen egy ősz gazda — itt a haboru: — akkorátosan ilyen lattam Mántovánál.

Akad persze optimista is a rémülőző atyafiak között, amolyan betűmoly, tudáikos fele.

— Ej iszen — nom látják — a holdvilág az, egyszer egy esztendőben elvál a naptól, akkor szép időben ilyennek látszik, — szólt meggyőződéssel s rámutatott az ujjával az uszkáló szürnyetegre.

Egy öreg asszony ebben a pilanatban eleset s iotott és betakarta az arcát:

— Jaj lelkem, fiam minek mutatott oda kész a veszedelem, — aztán sűrűn hányt a keresztet és zokogott.

Mindenek el voltak készülve a legrosszabbra, no pláne mikor a háborut jósó agastyán kijelentette, hogy az az izé mindjárt itt robbanik el ezer darabban a torony tetején.

Nagy szerencsére vasárnap kirándulók vetődtek oda, a kik jó szóval, okos szóval megmagyarázták a jámbor desperátusoknak, hogy valami eltévedt léghajó libeg ott a magasságban. És tényleg téggömb volt — amint azt meg is állapították — de hogy honné került Ürügdi fölé nem sikerült megtudnunk.

* **Értesítés.** Az ev. ref. középiskoláinkba járó gyermekek ünnepélyes k o n f i r m á l á s a, a folyó hó 21-én, az az szombaton reggel 8 órakor lesz és pedig a fiuké a kistemplomban, a leányoké a nagytemplomban. Amott a szertartást D i e s ő f i József, itt M i t r o v i c s Gyula lelkész végzi. Meghívjuk e lelekemelő ünnepélyre a szülőket és a közönséget.

Mitrovics Gyula,
iskolaszéki elnök.

* **Dráma a szinfalak mögött.** A nagyváradai színházban — mint tudósítónk táviratozza — ma este szomoru eset előzte meg az előadást. A műsorra a Szókimondó asszony ság volt kitűzve. Kevéssel hét óra előtt egyszerű rémes hír járta be a folyosókat. Horváth Károly, a társulat jellemző színeke Fouché, a rendőrniszter szerepét kellett volna játszani, lakásán elvágta a nyakát. Azonnal orvost hívtak, ki bekötözte a fiatal ember sebeit. H o r n y á n s z k y ö n g y i l k o s a k a r t l e n n i, mert Reménytelenül szeretett. Betegen vitték a kórházba, hol felgyógyul, — Szerepébe pedig Follinusz Aurél ugrott bele és az előadás néhány percczel később megkezdődött, mintha semmi sem történt volna.

* **A tanáregyesület közgyűlése.** Az országos középiskolai tanáregyesület fogadtatását előkészítő nybizottságnak 1898 évi május 19-én csütörtökön délelőtt 11-kor a város háza nagytermében ülést tart melyre már kibocsátották a meghívókat.

* **A krajcár halála.** Még nem halt meg, de már haldoklik. Csak 6 hét és eltűnik oda, ahová apja, a 4 kros néhány esztendő múlva már alig fognak emlékezni, hogy milyen is volt az a krajcár. Jun. 30-ig él csak a krajcár, akorrig kivonják a forgalomból, mint kivontak a finom fogású, zengő hangú hatost, melynek a neve ugy hangzik, mintha csak halottnak a nevét említenék. Eltűnt a hatos, eltűnt a 4 kros s most a mult idők utolsó emléke, a batos A filler, a bronz megölte a krajcárt, a rezet és ezentúl nem fogják módítani, hogy vágd ki a rezet, hanem vágd ki a bronzot s a peldaszó, hogy krajcárból lesz a frt, fillérből lesz a korona alakot ölt. Csak éppen a beszédből nem vesz ki a krajcár, kísértetni fog amíg csak a mai generáció él s írba száll veünk s utódaink már csak elvéve fogják nevet hallani.

* **Áthelyezés.** Szilágy József honvédszázadosnagyt e debreczeni 2. honvéd huszárezredtől Budapestre az 1-ső honvédszázadhoz áthelyezték.

* **Kutya razzia.** Nagy apparatu-al indult neki ma négy markos cigány kezökben drót kutyafogóval, két cifrahajdu kíséretében, hogy az I. ker. külvarosait a kóbor ebektől megtisztítsák. Nagy buzgalomban aztán kutyába se veszik a döglött macskákat, melyek ot hevernek a kut-utcaiz árokban nagy gyönyörűségére a dedős gyerekeknek. A nap melegen süt, a dög erjed a legyek milliói hezsegnek rajta s aztán szállnak száznak a kis dedős gyerekekre. Szerencse, hogy az ilyen e etből ki van zárva a vérmérgzés. A rendőrség különben már telefono ott a sintertelepre a dögök elszállításá végett.

* **Az öreg honvédek jöltevei.** A menedékházban lakó öreg 48-as honvédek részére újabbán a következő adakozások törtentek: Buday Sándor földbirtokos végrendeletileg hagyott a menedékház lakóinak 500 frtot, az újvidéki m. kir. állami polgári leányiskola igazgatósága 12 kiló, Holbauer Gizella 2 kiló, Petényi Józsa 2 kiló szivarvéget es a mezőgazdasági népbank 14 frtot. A jötekyony adakozókna ez uton mond köszönetet a menedékház parancsnoksága.

* **Iparfelügyelőség Debreczenben.** Az országos iparfelügyelői intézmény a közel jövőben új szervezés alá esik. Az iparfelügyelőséget a kormány decentralizálja s az iparfelügyelőket a vidék ipari tekintetben fejtebb városaiiban helyezik el, mialtal azok követe: lenebb szemléltői lesznek az ipari kulturának. Debreczenet is egyik iparfelügyelőségi kerületi székhelyül választották, melyhez a debreczeni váradai s aradi kereskedelmi kamarák fognak tartozni. Iparfelügyelője Réthi Menotti lesz, ki nov. 1-én foglalja el állomását. Az eddigi iparfelügyelője Binder Lajost Kolozsvárra helyezik at.

* **A nőegylet diszközgyűlése.** Veresné Szathmáry Szerz kintüntetése alkalmából a nőegylet diszközgyűlés tartását tervezi a városházánál, mely gyűlésben gróf D e g e n f e l d József főispán tűzné keblére a kintüntet-t nőnek a koronás aranyéremkeresztet.

* **Kanyaró járvány.** Hajdu-Böszörményben a szabadságtéri gyermek menedékházat, az ott járványszerűleg fellépett kanyaróbetegség miatt bizonytalan időre bezárták. A kanyarójárvány elterjedésének megakadályozására a megyei főorvos messzemenő ovintezkedéseket tett.

* **Két veszett kutya.** Macskássy János vendég] utcaiz lakos kutyáját lelötte, mert a veszettség jeleit vette észre. A kutyát fel fogják boncolni — A Péterfián T ó t h Kálmán földbirtokos házában Nagy Zoltán tanár kutyája megharapta azon házban lakó Sündler kereskedősegédet, kit fel fognak szalítani a »Hőgyes« féle intézetbe. A kutyát lebunkózták.

* **Kincs az eke alatt.** Arad negye régi emlékekben gazdag földjén a szántó-vető emberek az utóbbi időben többször találtak ércpénzeket, rozsdás kardokat, kengyelvasakat es emeszesegett csontokat. Ma két borosjenői

gazde ismét lelt kincset az eke alatt, Zakoj Tódor és Zakoj Gavrila a borosjenői határban levő tamandi dűlén szántogatva, majdnem egyszerre ekéjük alatt a földből előcsilllogó ezüsttallérokra bukkantak. Egyik 37 drb talért lelt egy összetört kis edényben, a másik 128 darabot szétszórvva a földben. A talált pénzeket rögtön bevitték Kédebo Kálmán főszolgabíróhoz, a ki a kétkiló súlyú tallérokot fel fogja küldeni a Nemzeti Muzeumba. Egytől-egyig mind ötött-kopott hatalmas nagyságu tallérok 1618., 1628., 1632. és 1677. évekből s nemcsak magyar, hanem lengyel, francia, sőt spanyol pénzek is vannak közöttük. Az összetört edénynek csak a gazdagon díszített nyakát találták meg. A lelőhelyen a kutatásokat folytatni fogják.

* **Disztornázás.** Az ev. ref. főgimnázium tornaköre 1898. évi május 19-én delutan 4 órakor disztornázást tart a nagyerdei korsolyatéren.

* **A nőegylet elnöknőjének kintüntetése.** A debreczeni nőegylet elnöknőjét V. né Szathmáry Teréz urnót, Ó felség, a király a koronás arany érdemkeresztel kintüntette ki. E hirt városszerzte általános örömmel fogadták, — mert az igazi érdem kintüntetésének tartják. Veresné Szathmáry Teréz nevéhez évek sora óta a jötekyony cselekedetek egész láncazolata fűződik, lelkes elnöknője a nőgyesületnek, az ő vezetése és felügyelete alatt viragzott föl a debreczeni nőipariskola, csak a legközelebbi multban is a tel folyamán a népkönyha letesítésével nyihitette az inseguek, a gyamol nélküliek nyomorát.

* **Helyettesítés a gazdasági tanintézetben.** A gazdasági tanintézet nepszerű, érdemes igazgatója megrendült egészsége helyreállítása végett három hónapi szabadságot kert és kapott. Ezen idő alatt K e r p e l y Kálmán, a növénytermelés tanára fogja helyettesíteni.

* **A Vargaszin.** A Kisuj-utca elején ma már csak romjai hevernek a hajdani vargaszinnek, a debreczeni Neugebauernek. A doig munkas kezek három het alatt lebontották a hatalmas ódon épület s nemsokára új két emeletes palota fog díszelgni a Kisuj-utca elején. A városi tanacs arlejtést hirdetett a palota építésének eszközésére s tegnap délelőttig harminczhárom pályázó adta be ajánlatat a tanacsához. A beérkezett ajánlatokat ma délelőtt bontották fel. Valamennyi ajánlkozó beadványa fel lett olvasva és a pénteken tartandó tanácsülés már határozni is fog, egészenben vagy reszenként adassék-e ki az építkezés a legolesőbb ajánlatot tevőnek. Hogy a legkedvezőbb ajánlatot ki tette, azt a pontos számítás fogja megmutatni.

* **Jegyzői vizsga a megyénél.** Tegnap delutan a varmegyei jegyzői vizsga volt. Egy jelölt volt csupan. Papp Miklós legási jegyzősegéd ki a vizsgát letette.

* **A tornaegylet gyűlése.** A debreczeni tornaegylet választmánya, e hó 20-an delutan öt órakor az egyesület helyiségeben választmányi ülést tart, mel nek tárgvsorozata a következő: Folyó ügyek. A kollodaló bizottság jelentése. Új tagok. Jelentés a vívó szerekről.

* **Oláhok fészkelődése.** Az oláhok mind-afelé megünnepeltek a majus tizenötödikét, ötveneszedős évfordulóját annak a nap ak, a mikor a balazsfalvai négygyűesen zartottak Magyarországgal s mint elenség amadtak a magyarorsra. A hatóságok sehol sem engedték gyűlekezni az oláhokat, de azok megis módot találtak, hogy templomban és banketten tüntessenek ellenük.

A budapesti román nemzetiségű egyetemi haligatós egyesülete, a Petru Major egyik budapesti vendéglobben népes összejövetel tartott tegnap, amely-n néhány budapesti h előkelőség is részt vett. A gyűlésnek banket színezete volt, amelyen számos magyarellenes tószót mondó k.

A lakomáról Balazsfalvára és Bukarestbe üdvözölő telegramot küdtek. Ko ozsvarról, Nagyváradról, Aradról, Balazsfalváról pedig buzdító telegram érkezett hozzájuk.

* **Városunk közvilágítása.** A f. hó 25-én megtartandó közgyűlés tárgysorozatából a közvilágítás kérdésének ügye újra kimarad, hogy egy rendkívüli közgyűlésnek képezze egyedüli tárgyát. Az ügy nagyfokú összefüggésével a közvilágítás kérdésében eddig keletkezett összes ügyszöveget kinyomatják és a bizottsági tagok között szelvény osztják.

* **A keményítő gyár.** Néhány vállalkozó szellemű polgártársunk összeállott és elkezdett agitálni, hogy Debreczen csodálatos módon kevés ipartelepeinek számát egygyel szaporítsák. — Részvénytársaság segítségével olyan nagyobb szabású gyári vállalatot iparkodnak alapítani a mely egy kiválólag mezőgazdasági jellegű városban, a dolog természete szerint ügyes vezetés és elegendő tőke mellett csakis szerencsésen és tisztességes haszonnal működhet. Mégis lassan gyűlnek a részvény aláírások, melynek egyedül okát a hagyományos debreczeni bizalmatlanságban véljük megtalálni. Mert azt csak nem lehet elhinni, hogy nincs pénz hogy 150,000 forint nem lehet összehozni, mikor a debreczeni penztársaságokban 11—12 millió forint betét hever 4 és 4½%-os kamatok mellett. — Az alapítók az aláírási időt egyelőre június 5-ig meghosszabbították.

* **Uj leltár a városnál.** A városi felügyelő bizottság a múlt évi zárószámadás elhárításával egyidejűleg azt az indítványt teszi, hogy a város ingó és ingatlan vagyonairól, értékeiről és köteleseiről 1899. végéig pontos és részletes leltár készítesse.

* **A zárszámadás tárgyalása.** A gazdasági bizottság tegnap tárgyalta a város házipénztárának múlt évi zárszámadását, Szabó Kálmán jegyző elnöklése mellett. A bizottság Szabó József főszámvévi felvilágosításai után a zárszámadást úgy általánoságban, mint részleteiben fogadta. A jog és pénzügyi bizottság pénteken d. u. tárgyalja a zárszámadást.

* **Csendőrokkal szétosztott népgyűlés.** Erzsébetvárosban vasárnap nagy munkagyűlés volt, melynek Svare Miksa joghallgató volt az első szónoka, a ki egy határozati javaslatban olyan erősen kelt ki a kormány ellen, hogy a szolgálóbíró a határozati javaslatot elkobozta s kijelentette, hogy Svare a törvény elé állítja. Erre nagy zajongás támadt, úgy hogy a szolgálóbíró kénytelen volt a gyűlést a csendőrokok segítségével szétszórni.

* **Lejárt pályázat.** A IV. ker. rendőrségnek megüresedett mezőrendőrségi állás betöltésére meghirdetett pályázat tegnap jart le. A főispáni titkári hivatalhoz harminczet pályázó adta be kérvényét az állás elnyerésévért.

* **Kiss Béla** kedvelt zenekara a nyári időnyt a biharmegyei Püspök-fürdőben tölti hova már a május 15. tartott megnyitásra elutazott volt a zenekar.

* **A debreczeni ipar és kereskedelmi banknak** sikerült egy tekintélyes régi angol biztosító vállalatnak a „Rock” életbiztosító társaságnak vezérigénységét megnyerni; az ide vonatkozó lapunk mai számában foglalt hírdetést ajánljuk az érdeklődő közönség figyelmébe.

* **Könyvkötészet részére** egy tanuló felvétetik.

A sertésvásár betiltása ellen.

Egyik baj szüli a másikat. Mihelyt értesült a földművelési ügyi miniszter arról, hogy a debreczeni határon újra kitört a sertésvesz tettel elrendelni a debreczeni sertés piac bezárását.

Kétségtelen, hogy a miniszter ezzel szorosán a törvény §§-ai szerint cselekedett, de a jelen eset egyáltalán a törvény hibáit is feltűnteti, a törvényes azt a gyöngye oldalát, a mely a gyakorlati élet szempontjából sehogyszem állja ki a kritikát.

Csakis a négy emeletes paloták iróasztalai mellett lehet olyan rendelkezést kitalálni, hogy a 10—17 □ örföldnyi határral bíró alföldi nagy gazdalkodó városunkat egy kalap

alá vonják pl. állategészségügyi tekintetben Alsó Józsaival, melynek egész határa sem üti meg az ezer holdat.

A macsi pusztán, a Steinfeld majorban 8 kilométernyire a várostól kiűtött a sertésvesz de már megis szűnt, körülbelül egy időben hasonló betegséget állapítottak meg a Hortobágyi sertésnyájokban épen 60 kilométernyire a várostól.

A fertőzött területek szoros elzárása megtörtént, s egyéb törvényszerű óvrendszabályok is foganatosítottak. A miniszter pedig még tovább megy: megparancsolja a sertés-vásárok megszüntetését. A speciális debreczeni viszonyok között s tekintve a ragály körülményeit is, ez a jóakarát és erély bátran elmaradhatott volna.

Hogy maga a városi tanács is így gondolkodik, mutatja az, hogy tegnap még megtartották a sertésvásárt és hogy a jövő héten, meg azután is megtarthassék, ebből a célból K i r a l y Gyula gazdasági tanácsnok ma reggel Budapestre utazott audenciára a földművelési miniszterhez, felvilágosítani őt excellenciáját a rendelet felesleges volta felől és megkérni annak visszavonására. Király Gyulához a polgárság részéről többen csatlakoznak, névszerint Szentesi János, Nagy Jakab, Horváth József és Ungvári József.

Vajha siker koronázná a deputáció közhasznú törekvését. És vajha ez az eset is siettetné a debreczeni határnak egymástól függetlenül elzárható állategészségügyi jársokra való beosztását.

TANÜGY

A mester utcái régi ev. ref. iskolák kasszája. A nagy- és kismester utcái régi elemi leányiskolák a jövő évben megszűnnek iskolák lenni s a város azokat más célra használja föl. Nevezetesen mind a két iskola. A nagymester utcai azért, mert ez Debreczen legrégebbi utcái iskolája, a kismester utcai pedig azért, mert kollégiumunk s városunk büszkesége, Csokonai Vitéz Mihály ott lakott s néhány év előtt e házat a Csokonai-kör emlektáblával is megjelölte. Mint halljuk, a város Csokonai iránti kegyeletből ez elemi iskola helyiséget nem más, hanem kulturális célra, t. i. a miniszter által rég sürgetett kisdudovodai cselra használja föl már őszől fogva. Az így megszűnt elemi iskolák helyett a nagymester utcán egy igen szép tagas helyen épített a város két tanteremmel ellátott elemi leányiskolát s a hely ki van hagyva a 3-dik tanteremnek is.

Az udvar hátsó részében épül a tanítói lak, két szoba, konyha, kamara és kettős pincze. Az építéssel H o r v á t h és B i c z ó társvalalkozók bízták meg 13 ezer, esetleges pótmunkákkal 14 ezer forintért. Látni úgy a tanítói lak, mint az iskolák terveit, szeretőnek megnyugtató feleletet hallani illetékes helyről: miért nem a tanítói lak épül az utcára s miért a tanterem? Hiszen az utcái zaj, a katonák dobpergése, a talyigás karomkodása stb. elvonják a gyerekek figyelmét a tanulástól.

Az újabb építkezések mindenütt úgy történnek, tanítói lakásban nincs egy közös szoba, hova a bejáró tanító, illetve tanítónők (idővel t. i.) óra közben tüdőjükbe az iskolai rossz levegő után rossz időben, mikor az udvarra nem mehetnek egy kis friss levegőt szívjanak. A tervben, a mely dicséretreméltó, hogy jó ivóvizű kut lesz az udvaron, ép oly sajnálatos, hogy hiányzik az egész iskola-telep téglaival való körülkerítése. Alkalmunk volt érteni, hogy a szomszédoknak minden oldalról az iskola udvarra szolgáló sertés óljai mily kellemetlen s egészségtelen büzt gerjesztenek. Hiszük, hogy a városi tanács a pótmunkákba e téglakerítés építését alól vízhatlan cementtel el fogja rendelni minden oldalról. Két iskola megszűnik, két iskola épül. Ez annyiban haladás, mert ronda, régi iskolák helyett egészséges iskolák épülnek, de hogy miért nem építik föl a két másik tanteremmel egy füst atatt azt a 3-dik tantermet is melynek a helyét kihagyták, mikor kevés

az iskola s mindenütt túltömöttség van, nem tudjuk, pedig az ev. ref. iskolaszék derék elnöke bizonyára nem fogja megengedni, hogy tanítói a 80 létszámon felül is tanítsanak, a mivel egyszerűen nem tartoznak, másrészt a növendékek szellemi előhaladását gátolják a túlszűfolt iskolák, a rossz levegőt pedig még rosszabbá teszik s így testük elsatnyulását jobban e ősegítik.

KÖZGAZDASÁG.

Ingatlanok forgalmza.

1. Albert György boldogfalvai kerti szőlőjét megveszi Dézsi Sandor és neje Nádas Eszter 1600 frtért.

2. Mórincz András majorsági földjének 220 □ ölet tevő részét megveszi Szabó István és neje Barta Eszter 300 frtért.

3. Glück Géza és neje Khon Ida Széchényi-utcai 1802. sorszámu házát megveszi Friedmann Abraham és neje Schey Róza 8500 frtért.

4. Ifj. Kertész János és neje Faragó Julianna elepi 64 hold 1100 □ öi területű tanya birtokukat megveszi Kertész Imre és neje Szathmári Erzsébet 5000 frtért.

5. Stüber János és neje Sváb Mária 1162 □ öi területű új kerti szőlőjüket megveszi Janossy József és neje Kálmán Francziska 2000 frtért.

6. Juhász Ignác ügyvéd megveszi Joób Ferenczné Parace Terézia 2917 sorszámu házat 1555 frt 57 krért.

7. Pávai György és neje Sallai Erzsébet megveszi özv. Cserék Arónné Fazekas Julianna 110 □ öi területű homokkerti szőlőjét a rajta levő épülettel együtt 900 frtért.

8. Magyar Róza Nehéz Gáborné 43 hold 149 □ öi területű ujosztásu szanó földjeit megveszi özv. Geréby Fülöpnek kiskorú fia Geréby Fülöp részére 11000 frtért.

9. Kálmán Janosné Balogh Julianna. 1505 □ öi területű postzkerti szőlőjét megveszi Janatka Alajos és neje Veiker Agnes 3500 frtért.

10. Birinyi Ferencz 2 hold 409 □ öi területű Köntöskerti szőlőjét megveszi Boros Márton és neje Pongor Julianna 2150 forintért.

Gabona szállítás. D a n i e l Ernő báró kereskedelmi miniszter rendeletéből a m. kir. államvasutak igazgatósága, tekintettel arra, hogy a folyó évben a gabonaszállítás előreláthatólag korábban fogja kezdetét venni, mint rendszeren, már folyó hó 27-ére hivta össze értekezletre a nagyobb fővárosi gabonacégek, gőzmalmok és a szállítási vállalatok képviselőit, hogy lehetőleg kellő időben nyerjen tájékozást a kiviteli irányokra és egyéb felmerülő igényekre, illetőleg az utóbbiak kielégítésére teendő intézkedésekre nézve.

A m. á. v. forgalma. A m. kir. államvasutak a múlt hónapban, — az ideiglenes kimutatások szerint — a katonai, személy- és podgyaszforgalomból 1.952,000 frtot és a gyors és teheraru forgalom után 4.796,000 frtot, összesen tehát 6.748,000 f. tot vetek be. Az előző, 1897. ápril havában pedig a végleges bevétel 7.032,273 frt volt ez idén tehát 4%-at kevesebb, mely kevesület kizárólag az aruforgalomra esik. Az év eleje óta április hó végéig volt a bevétel a személyforgalomból a f. évben 6.596,900 frt, az aruforgalomból 19.764,300 frt, összesen tehát 26.361,200 frt, mely összegben a január havi forgalom végleges. a többi 3 hónap pedig még csak ideiglenes számokkal szerepel. Tavaly ugyanezen idő alatt volt a végleges bevétel összesen 27.377,198 frt, az idén tehát 4%-al kevesebb; a visszaesés e szerint nem oly nagy, mint a múlt év rossz termése után várni lehetett.

Sertésvásár.

május. 17.
Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon feüli sulyban 57—58 krajczárig, közép (pkint 240—260 — kilogramm sulyban) 57—58 krajczar Könyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 57—58 krajc. árig.

Sertéslétszám: 1898. évi május. 15-én napján volt készlet 42.095 darab, 1898 május hónap 16-án felhajtott 545 drb, 1898 május hónap 16-án napján elszállított 417 darab 1898 május hó 17-ik napjára maradt készletben. 42.223 darab. — A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti gabonatözsde.

május. 17.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.00—00.00
»	77	—00—00	81	00.00—00.00
»	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki ó	79	—00—00	—	00.—00.00
»	76	5 05 15.10	80	—
»	77	15.20 15.30	81	00.00—00.00
Festvidéki ó	78	15.35—15.45	82	00.00—00.00
»	79	15.50 15.55	—	—00—
»	79	15.— 15.05	80	—
Fehérmegyei ó	76	15.15—15.25	81	—
»	78	15.30 15.40	82	00.00—00.00
»	79	15.45—15.50	—	—
Bácskai ó	76	15.10—15.55	80	00.—
»	77	15.25—15.15	81	00.00—
»	78	15.40—15.50	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	80	—
»	78	—	81	—
»	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű uj	70—72	10.50 10.40
» másodrendű »	—	9.20 10.25
Árpa takarmánynak »	60—62	6.75 7.—
» égetni való »	62—64	7.00 7.50
» serfőzdei —	64—66	8.— 9.50
Zab — — — uj	39—41	7.70 8.—
Tengeri bánsági — uj	—	6.20 6.30
» más nemű »	—	6.10 6.15
Repcze bánsági	—	12.50 13.25

CSARNOK.

Asszony akarok lenni.

(Folyt. és vége.)

III.

A mikor már vége volt minden idegizgató ceremóniáns és ünnepegsnk, amelyet az egybekelő párok győtrésére talált ki a társadalmi konvenczió; a mikor elhangzott a lakodalmi zaj és eljött a vasuti kocsiba, mely a nászutazók Mekkája, a búbajos Velenceze felé röptette őket: Baló Jenő az egynapos ferj, hízog kedveskedni akaró gyöngédséggel simult feleségéhez, és édes lágysággal a melybe belevegült már az érzékiség mamora is, sugta fűlébe

— Végre az enyém vagy! . . .

Az egynapos menyecske a sokáig elfojtott indulat vadságával ugrott el mellőle és a gyűlölettel reszkető hangon vágja arcába:

— Mondja inkább uram, hogy végre az öné a 30.000 forint és örvendjen, hogy jó üzletet csinált.

A meglepetéstől szinte megdermedve nézett Baló az asszonyra. Ilyennek még soha sem látta, A csodálkozástól s a váratlan választól torkán akadt a szó. Arcába szökött a vér és csak ennyit tudott hebegni:

— De Frida . . . nem értem . . .

Az asszony meg a ketreczéből kiszabadult oroszlan vadságával folytatta:

— Elég sokáig vártam, eleget türtem néman szóltanul, most már beszélhetek. Illik is, hogy megértsük, megismerjük egymást, mielőtt megkezdjük együtt az utat az élet nagy ösvényén. Nem tagadom szereltem önt az érettkorú leány komoly szerelmével és sok sok átvirasztott éjszakán, sőt nappal is álmodozva szöttem tündérlépet a mai napnak, mikor végre az öné lehetek. Sokáig nem jött, de én azért csak vártam, reménykedtem a szerelmes lányok soha el nem muló reménykedésével. Egyszer aztan megsajnálta szenvedéseimet egy jóságos öreg ur. az elment önhöz, megvásárolta a lelkét a szerelmet potom 30000 forint. És miután ön a pénzt hiány nélkül felvette, az én szerelmem bőkezű Maecenása házhoz szállította nekem a vőlegényt.

És a mint úgy állott ott előttem sivár

lelkével, pénzért megvásárolt szívével, lassan lassan elfoszlott az a rózsaszínű felhő szemem előtt, a melyet leánykori szerelmem rajzolt meg önről képzeletem világában. Vonzalmam gyűlöletté megvetessé változott ön iránt, gyötört a láz, ha közelemben volt, elfogott az undor ha kérdéseire válaszolnom kellett és nehéz, nagyon nehéz volt leleplaznem, hogy mennyire utálok, mennyire megvetem önt, a ki úgy lépett az oltár elé, mint a hidegen számító kereskedő a piacra, a hol jó vasárt csinál.

Baló főlegyesedett. Főlébredt benne a férfi önérzete, büszkesége. Most már határozott rideg hangon fordult az asszonyhoz:

— Köszönöm asszonyom szíves felvilágosítását, a melyekre különben nem voltam kíváncsi. De ha már mindezeket önként elmondotta, lesz szíves még egyről felvilágosítani. Ha úgy gyűölt és megvetett, mint a hogy mondja, akkor miért jött mégis hozzám?

— Mert asszony akartam lenni mindenáron, mert nem volt erőm tovább viselni a vén leányság szégyenét és azt az emésztő gunyt, a melylyel mindenfelől hallottam azt a szánsalmas suttogást: »Ez meg mindig nem ment férjhez ez meg mindig leány! . . .» Egyébként ezt is önnek köszönhetem, hogy vén leány lettem, s ha talán az ön lelkének arát, azt a bizonyos 30.000 forintot oly nagylelkűen fel nem ajánlja az öreg Brand, talán vén leány is maradok örökre.

— Köszönöm — vágott most közbe megszö czinizmussal Baló. — Most már mindent tudok asszonyom s most már rajtam a sor, hogy válaszoljak önnek. Elmélkedhetném ön előtt a szerelemlről, mely nem zárja ki a jőzan gondolkozást és a realis életnézletet, de nem teszem. Nem vitatkozom, nem mentegetődzöm ön előtt, hanem parancsolok. Ura s parancsolója vagyok asszonyom a mai naptól fogva, a kinek ön engedelmekedni tartozik. S ha ön nem engedelmekedne, ha a megkezdett módon folytatná vakmerőségét, akkor éreztetni fogom önnel erőmet s ha kell brutalitásomat. Eddigi karrierem, jövőm s a társadalomban kivívott pozícióm lehetetlenné teszik a válást, mely mindig nagy botrányal jár.

Tehát együtt fogunk élni. Egy házban, de külön-külön lakosztályban. Ha ritkán lesz alkalmunk találkozni, csak örvendeni fogok a szerencsének és ilyenkorra is megtiltom önnek hogy véleményeit és nézeteit közölje velem. Vegezzem asszonyom. Isten önnel! . . .

S ezzel otthagya Baló a dühtől reszkető asszonyt, maga pedig kü ön kocsit kért a kaulautól, a kit készségéért hálás mosolylyal és gavalléros borralalóval honorált.

A legközelebbi állomáson, míg Baló mélyen szunnyadt, az asszony kiszállott. Megvárta a visszaanduló vonatot és reggelre már otthon volt.

Egyenesen abba a hotelbe hajtatott, ahol az öreg Brand Fülöp lakott.

Azonmód uti ruhában nyitott be az öreg urhoz, aki csaknem kővé dermedt az ijedségtől a fiatal menyecske láttára.

— Mezősktem, visszajöttem bácsi — hebegett Frida görcsös zokogással — nem tudok avval az emberrel élni, mert utálok, megvetem s mert én a bácsit, csak a bácsit tudom szeretni és csak a bácsi felesége akarok lenni.

Nem is volt, nem is lesz tán soha annal szenzációsabb pletyka anyag a mi városunkban, mint mikor hire futott ennek az esetnek

Ma sem értik még az egészet és unalmas teli estéken teázás közben el-eltöprengnek rajta, hogy miért is szökött meg Frida az urától egy napos asszony korában s hogy is válhatott el a fiatal Balótól csak azért, hogy az öreg Brand felesége lehessen.

Néha néha ilyen csodálatos, ilyen érthetetlen dolgok is történnek a mi csöndes kis városunkban

Nyilt-tér.

NYILATKOZAT.

Alóírott, mint a görbersdorfi **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetének tulajdonosa, segíteni akarván a szenvedő emberiségen, örömmel hozom nyilvánosságra, hogy gyógyintézetemben a

„Margit“ gyógyforrást

(Bereg megye.)

1879. óta állandóan a legjobb eredménynyel alkalmazom a **légutak hurutos bántalmainál**. A legtisztább lelkiismerettel ajánlom ezen **kiváló gyógyviz** alkalmazását orvotársaimnak és a mellbajokban szenvedő emberiségnek is

A görbersdorfi gyógyintézet **tüdőbetegek** számára.

Dr. Römpler Tódor.

A női szépség kecsességét egyedül a jó fűző emeli!

Első magyar

orvosilag elismert mű

mellfűző-gyára

GOLDSTEIN KAROLINA

DEBRECZEN, Főtér.

Ajánlja a legjobbnak elismert, saját gyártmányu

alkalmi-, oldal- és hasfűzőjeit.

Matinée fűzőm m. kir. szabadalommal van ellátva, saját találmányom. Számtalan orvos bizonyítja, hogy ezen fűző hivatva van némely rossz rendszer szerint készített fűző által előidézett testi betegségeknek elejét venni.

Vidéki megrendelések 6 óra alatt elkészülnek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy készlet és nagy választék.

IDEGBETEGEKNEK

ajánlatik, hogy a már 15 év óta bevezetett és tanárok, gyakorló orvosok és a nagy közönség által mindég nagyobb körben használt gyógymóddal, mely csak külső mosdásokból áll, arthatatlan, olcsó és meglepő hatású, megösmérkedjenek.

Tessék **Weissmann Roman** 25. kiadást ért brosuráját kérni:

«Ueber Nervenkrankheiten und Schlagflu»

(Idegbetegségekről és széhidésről.)

mely Debreczenben dr. **Róthschnek V. Emil** ur gyógyszerárban kapható.

Szoboszlón a piacon egy jó forgalmu fűszerüzlet, más vállalat miatt berendezéssel együtt eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

267.

Az István gőzmalom ársulát

GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEGYZÉKE

1887. aprilis hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG ÉS ENGED-
MÉNY NÉLKÜL

Keszpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kilo
A. Asztali dara nagyszemű	25.40
B. Asztali » aprószemű	24.80
Királyliszt	24.80
1. Langliszt kivonat	24.40
2. Elsőrendű zsemlye liszt	23.60
3. Zsemlye liszt	23.—
4. Elsőrendű kenyér liszt	21.60
5. Közép kenyér liszt	20.60
6. Kenyér liszt	19.60
7. Barna kenyér liszt	18.20
8. Takarmány liszt	11.80
11. Finom korpa zsákkal	5.80
11. " " zsák nélkül	5.60
12. Durva korpa zsákkal	5.20
12. " " zsák nélkül	5.—
Csirke buza zsák nélkül	4.40

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.

7. és 8. szám 70 " "

11. és 12. szám 50 " "

Debreczen, 1898 máj. 18.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvénynél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Nyomatott: Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben.

Bolti helyiség fűszerüzletre berendezve július 1-ig lakás nélkül, — július elsejétől kényelmes lakással,

esetleg más üzleti célra is azonnal kiadó, Nagy-Csapó-utca 396. szám.

Ugyanott 2 utcái és egy előszobából álló elegáns garszon — lakás azonnal
kiadó.

Alapított
1806. évben.

„ROCK“

Alapított
1806. évben.

Londoni életbiztosító-társaság

Biztosítéki alap	72 millió korona
Részvénytőke	24 millió korona
A »Rock« utolsó évi díjbevétele volt	20.214.984 korona
és felosztott a biztosítottak között nyere- ményrészt	6.065.904 korona

így a díjbevétel 30%-a fordított nyeresémosztalékra.

Jutányos díjtételek.

Debreczeni képviselőség:

Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a hol minden bővebb felvilágosítás kapható.

A Tóby örökösök közös tulajdonát tevő kö- vetkező ingatlanok u. m.:

1. A debreczeni 2477 sz. tjkvben foglalt 1783 sorszámú ház utáni mintegy 12 hold **ondódi föld**;
2. Az ugyanazon számú tjkvben foglalt mintegy 18 hold tanya épületekkel ellátott **ujosztású föld**;
3. Az ugyanazon és a 3729 számú tjkvben foglalt s pajtával ellátott mintegy 2000 □ öl területű **postakerti szőlő**;
4. A H.-Böszörményi 13787 számú tjkvben foglalt mintegy 78 hold tagosztott **rétiföld**

eladó k.

Értekezhetni Debreczenben az örökösök megbízottja Dr. **Megyery Pál** ügyvéddel Széchenyi-utca 1778 sz. alatt.

Az országos esketési ügyvivőiségi iroda.

Beszerzi az esküvőhöz szükséges okmányokat, elvégzi az esküvőhöz tartozó készületeket.

Házasságokat a legnagyobb titoktartás mellett közvetít.

Iroda: Debreczen, Kisvárad utca 2093.

Beiratkozások d. e. 9—11-ig, d. u. 3—5-ig vétetnek fel. Egyszerű levélbeni beiratkozások csak úgy vétetnek figyelembe, ha válasza 20 kros bélyeg csatolatik.